

Hoe innovatie **ergotherapie** ondersteunt en impact creëert

Technologische evoluties ondersteunen ons allemaal in dagelijkse activiteiten. Zo wordt gewerkt aan een robot die kledij vouwt, zijn zelfrijdende auto's niet langer taboe, weten we intussen allemaal wat artificiële intelligentie is en regelt een groot deel van de bevolking de thermostaat in de woning vanop afstand. Technologie dringt ook hoe langer hoe meer door binnen de ergotherapeut. Zo kunnen we dit inzetten om dagelijkse activiteiten van mensen te vereenvoudigen en te ondersteunen. In de thuissituatie of op het werk. En in dat laatste domein plaveien bedrijven als SpineWise en Lichtwerk de weg naar een meer inclusieve arbeidsmarkt, ondersteund door technologie.

SpineWise is een Belgische start-up die intelligente wearables gebruikt om de houding en bewegingen van de rug en schouders te monitoren. Het is een vierkante, vederlichte sensor met een klemmetje die je eenvoudig op de kraag of broekriem kan spelden. Zo worden in realtime de beweging en houding van de rug berekend en geregistreerd en dat standaard voor een periode aan een viertal weken. “Die realtime biofeedback is uniek. Momenteel meten we dit enkel bij fysieke beroepen”, zegt Liesbeth Van Hauwermeiren. Samen met vennoten Thomas Van Aken en Nicolas Cattoir staan ze al sinds 2021 aan het roer van SpineWise. “In week één gaan we langs en voeren we een basismeeting uit. Van week twee tot week vier sturen de wearables ook trilsignalen uit wanneer iemand een niet ergonomische houding aanneemt. Zo proberen we bewustzijn bij de werknemers te creëren en schouder- en rugklachten te verminderen. Want we kunnen via een armband ook sensoren plaatsen op de bovenarmen, die dan de beweging en houding van de schouders registreren. De sensoren zijn snel en makkelijk inzetbaar en aan het einde van de dag legt de werknemer ze opnieuw in de koffer. Mensen vergeten vaak dat ze de wearables aan hebben.”

Wekelijks wordt een digitaal verslag van de metingen gemaakt. Daarin staan de meest gemaakte fouten in een algemeen of in een persoonlijk overzicht, met het aantal beweging per dag, hoe vaak iemand dynamisch of statisch vooroverbuigt of overstrekt, ... Er wordt een evolutiegrafiek gemaakt en je kan types werknemers vergelijken om zo de impact te bepalen. Als basis voor de waarden van die metingen gebruikt SpineWise de ISO-normen van wat wel of net niet ergonomisch is. “Zo mag je volgens die norm niet verder dan 60 graden vooroverbuigen. Omdat we zowel een sen-

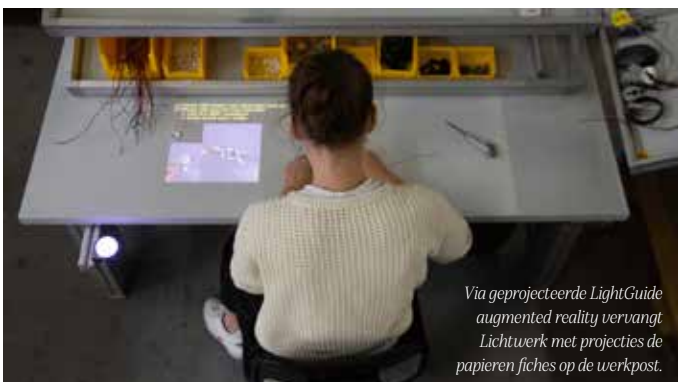

sor op je bovenrug als op je onderrug plaatsen, kunnen we ook de buiging meten en registreren of je vooroverbuigt met een bolle of gestrekte rug. Afhankelijk van de werkcontext kunnen we nog parameters toevoegen”, legt Liesbeth uit.

“Een correct gebruik van technologie is belangrijk voor al wie werkondersteuning nodig heeft.”

VAN PREVENTIE NAAR INCLUSIE

Liesbeth is kinesitherapeute van opleiding. Ze wou vooral impact maken en samen met mensen aan hun gezondheid werken. “Toch merkte ik dat het vaak dweilen met de kraan open is. Je beschikt niet altijd over de juiste info en kan enkel verdergaan op het verhaal van een persoon. Gewoontes veranderen is ook zeer moeilijk”, zegt ze. “Ik deed ook een doctoraat aan de Universiteit Gent en zo ontdekte ik beetje bij beetje de technologie. Het laat me toe de academische wereld en de praktijk aan elkaar koppelen en meteen impact meten. Zo evolueert mijn blikveld van patiënten en therapie

Via geprojecteerde LightGuide augmented reality vervangt Lichtwerk met projecties de papieren fiches op de werkpost.

naar preventie op de werkvloer.”

Lichtwerk is een coöperatieve vennootschap die focust op een honderd procent inclusieve maatschappij. “En de hefboom daarvoor is volledige inclusie op de arbeidsmarkt. Als dat bereikt is, zijn we werkloos en dat zou ik dan niet eens erg vinden”, zegt coördinator Lieven Bossuyt al lachend. “We zijn een erkende coöperatie. Dat betekent dat positieve maatschappelijke impact voor ons niet zomaar een loos begrip is, maar in steen gebeiteld staat in onze statuten. We zetten mens en planeet boven winst. Daarnaast ontvingen we van de federale overheid de erkenning als sociale onderneming. We werken voor en met kwetsbare personen, maar zijn geen maatwerkbedrijf. We willen mensen die willen werken, of dat nu om economische redenen of als zinvolle dagbesteding is, ondersteunen in die arbeid. Je hebt bedrijven die al sterk met inclusie bezig zijn. Hen ondersteunen en begeleiden we om digitalisatie en technologische innovaties te implementeren. Daarnaast tonen we bedrijven ook de weg naar een inclusieve, diverse werkvloer. We zijn consultants die adviseren en op zoek gaan naar de juiste infrastructuur en technologie, we implementeren die en leiden mensen op om die hulpmiddelen correct in te zetten.”

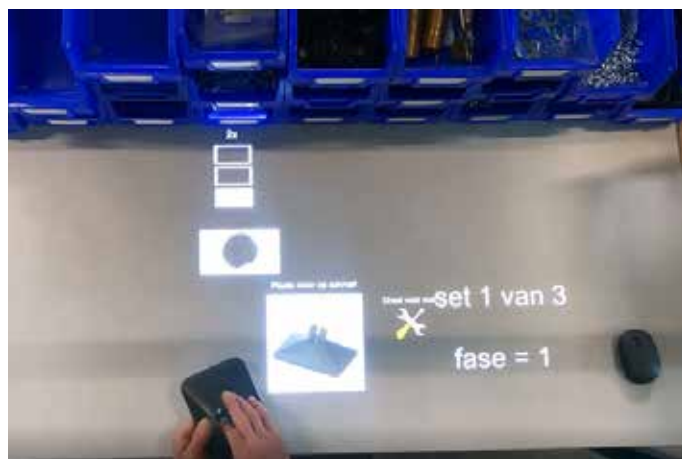
“Ontdek en omarm technologie. Wearables en big data zijn de toekomst.”

EN-ENVERHAAL

Een van de technologieën die Lichtwerk gebruikt is geprojecteerde Light-Guide augmented reality. Het zijn projecties die een papieren fiche op een werkpost vervangen. Als trainingstool of als permanente ondersteuning, dat hangt af van de persoon, het proces en het product. “Onze klanten zetten ook andere technologie in. Denk maar aan cobots. Dat is op zich geen inclusieve technologie, maar als je bekijkt hoe je die inzet, dan kan het wel mensen versterken. Net als ergotherapeuten proberen we de werkpost aan te passen en optimaal in te stellen voor wie daar behoefte aan heeft”, licht Lieven toe. Daarvoor moet je soms wel over fysieke, cognitieve, psychosociale of organisatorische drempels geraken. “Het is een en-enverhaal. Met technologie alleen komen we er niet. De begeleiding is en blijft nodig, technologie ontzorgt en laat de persoon autonoom werken.”

Lieven duidt zijn visie met een voorbeeld. Zo werkten ze voor een loopbaanbegeleidingscentrum waar ook taalcoaching op de werkvloer wordt aangeboden een technology first dienstverlening uit. Taalboost bevordert de communicatie tussen Nederlandstaligen en anderstaligen. “We zetten daar taaltechnologie, draadloze oortjes en een app voor in. Die app heeft hetzelfde effect als een simultane tolk en vertaalt wat de Nederlandstalige persoon zegt haast meteen. En ook wat de anderstalige zegt, wordt quasi realtime vertaald. Dat werkt communicatieversterkend”, legt Lieven uit. “Let op, technologie lost ook niet alles op. De app is beschikbaar in veertig talen en specifiek vakjargon zal hij misschien niet kennen. Ook de context wordt niet in rekening gebracht. Daardoor heeft het niet altijd een impact op de productiviteit, maar wel op het welbevinden. Denk maar aan momenten zoals de onboarding of feedback- en evaluatiemomenten. Dan is het zeer belangrijk dat de anderstalige gesprekspartner alles begrijpt. De technologie zelf is niet de sociale factor, de context is dat wel.”

VERHAAL VAN IMPACT

Zo wil Lichtwerk op drie manieren impact creëren. Ten eerste voor het welbevinden van de persoon die met de technologie werkt. “Een correct gebruik is belangrijk voor al wie werkondersteuning nodig heeft zodat er autonoom en met een minimum aan stress gewerkt kan worden”, zegt Lieven. “Daarnaast speelt ook kwaliteit mee: organisaties willen het aantal fouten tot een minimum beperken. Tot slot is er de productiviteit of efficiëntie die in verband staat met de algemene wendbaarheid van een afdeling. Je mag technologie niet louter afstemmen op één persoon, net zoals je als bedrijf niet afhankelijk mag zijn van enkele werknemers. Iedereen moet ermee kunnen werken om aan duurzame tewerkstelling te doen. Werkbaar werk is dan ook een 360 gradenbenadering van inclusieve technologie en mensgerichte digitalisatie. De ergotherapeut werkt op maat van één persoon, Lichtwerk kijkt breder naar de hele werkvloer, ook op strategisch vlak. Als een oplossing voor een werknemer met ondersteuningsbehoeften goed is, waarom dan niet voor anderen ook? Onze beide bedrijven hanteren we een mensgerichte aanpak.”

Dat is ook het geval voor SpineWise, dat vooral op lange termijn blijvende resultaten wil boeken, op een gebruiksvriendelijke manier en op de zones van het lichaam waar de meeste klachten zich voordoen. “Een momentopname van metingen is niet genoeg. We merken dat zelfs tussen dagen en weken onderling zeer veel variatie zit”, zegt Liesbeth nog. “Nu concentreren we ons op fysieke beroepen, een zeer complexe markt. Daarna willen we ook voor zittende beroepen een oplossing te bieden, want de nood is ook daar bijzonder hoog. Wearables zijn de toekomst, big data is dat ook. De standaarden voor ergonomie zijn nog rudimentair en niet afgestemd op het individu. Vanuit onze data willen we nieuwe patronen ontdekken en betere analyses maken, die de standaarden verder kunnen verfijnen. Welke houding is wel of niet schadelijk? Hoe kunnen we die bepaalde houding voorkomen? In welke situaties merken we die houding op? Het zijn vragen waar we met onze analyses een antwoord op willen bieden. Ik kan ergotherapeuten alleen maar aanraden om technologie te ontdekken. Ik had als kinesitherapeute die raakvlakken ook niet, maar je zal werken met technologie is de toekomst. Nu zijn het enkelingen die er mee bezig zijn, maar binnenkort ben je een uitzondering als je het niet gebruikt. Technologie is een middel om impact te creëren, bij individuen en in een organisatie.”

ergo

WERKT

Wintermeeting 2023

Buitengewone topics

SIMONE

De ergotherapeut in de eerste lijn

Innovatie

Impact en ondersteuning

